

Opinion

REDAKTÖR: HENRIK L BARVÅ
E-POST: HENRIK.L.BARVA@NWT.SE
TELEFON: 054-19 96 27 (KL. 14-16)

Skolade skribenter

Så var det dags i år igen för årets kull av elever på Svenska Nyhetsbyråns skribentskola att besöka Karlstad. Under helgen här kommer de att fortsätta lära sig om tidningsmakeri och opinions skrivande. Återväxten på tryckarbranschens borgerliga kant är därmed fortsatt tryggad.

Bland alumnerna från tidigare år märks Alice Teodorescu, nu på Göteborgs-Posten, Jacob Sidenvall, nu på Smålandsposten, och Naomi Abramowicz, som bland annat varit på Expressen. Och i de här spalterna så syns Greger Ekman till emellanåt som vikarie. En utmärkt möjlighet således.

Henrik L Barvå, politisk redaktör

LEDARE. 10 juni 2017

Mays ihåliga krona

Katastrof. Fiasko. Det finns många sätt att beskriva resultatet för det konservativa Torypartiet i det brittiska parlamentsvalet. Visserligen blev Tories det största partiet, men de förlorade sin majoritet i underhuset när själva tanken var att de istället skulle utöka den, allt för att ge premiärminister Theresa May ett eget och tydligt mandat inför de stundande förhandlingarna om utträdet ur EU. Nu ser det ut som de med knapp nöd ändå kan fortsätta regera med stöd av unionisterna i DUP på Nord-irland, men det blir med försvagad auktoritet.

Theresa May har sig själv att skylla och hon förtjänade egentligen inte ett bättre resultat. Hon utlyste helt i onödan ett nyval i ett valtrött Storbritannien - torsdagens val var om man räknar med Brexitomröstningen det tredje på två år - för att hon trodde hon skulle få en promenadseger mot den vänsterradikale Labourledaren Jeremy Corbyn. Men nu klarade hon inte ens av att få en överväldigande majoritet mot en sådan egentligen ganska omöjlig kandidat. Det om något är ett ordentligt underbetyg på hennes förmåga.

Valrörelsen sköttes uruselt och May gjorde det hela mer till en fråga om sin egen person än om Torypartiet. Vänstersvingen från "Röda Theresa" i det som av en del kommit att kallas "Röda Tories" var ett påtagligt brott mot klassisk konservativ politik, lite som Nya Moderaterna i Sverige. Eller vad sägs om införandet av pristak, höjda minimilöner och arbetarrepresentanter i bolagsstyrelser. Någon Thatcher är inte May. I sin iver att försöka nå andra väjargrupper, som också röstat för Brexit, så stötte hon bort gamla kärntrupper.

Hennes rent halsstarriga förhållningssätt till just Brexit är också en faktor. Trots att hon formellt stödde EU-medlemskapet inför omröstningen så har hon gått helt in för en så kallad hård Brexit, kosta vad det kosta vill, och inte vunnit några vänner på det vare sig i EU eller hos de marknader som är beroende av fortsatt öppenhet. En positiv sak med valutgången kan vara att Ulsterunionisterna nu kan kräva en mer mjukare hållning, måna som de är av en öppen gräns mot republiken Irland. Det skulle också vara bra för Sverige om vi fick en mer konstruktiv förhandlingsposition från Storbritannien i Brexitförhandlingarna.

Tories fick dock några framgångar i Skottland, när det skotska nationalistpartiet SNP tappade många mandat. Toryledaren där, Ruth Davidson, har framgångsrikt talat för de skottar som trots allt vill fortsätta att tillhöra det Förenade Kungadömet. Därmed torde frågan om en ny folkomröstning om självständighet kunna avföras för många år framåt.

Framtiden för Theresa May ser dock oviss ut. På kort sikt lär hon kunna sitta kvar, just på grund av de inledande förhandlingarna om Brexit, men också bristen på en bra efterträdare. Men det kan ändras snabbt. Hennes ställning är oerhört försvagad och både Tories och Storbritannien skulle må bra av en ny ledare. Hon har helt enkelt inte hållit måttet.

SIGNERAT.

Att hantera det obegripliga

SVÅRT. För att få en islamist att ändra åsikt om det rättmätiga i terrorhandlingar är lika svårt som att få en AIK:are att inse att Djurgården är bäst, skriver Anders W Edwardsson.

Ondskan har ansikten. De tillhör kråk som de som förra helgen med berättat mord började mörda glada helg-firare och ett par veckor före det, den djävul som sprängde sig själv och ett gäng småtjejer som ville se sin favoartist i Manchester i luften. Då dåden skedde i Storbritannien, som historiskt är vant vid krig och terrorism, har de direkta reaktionerna varit sunda: Stoisk ilska.

Men, Europa runt blev det mest repris på reaktionerna efter andra dåd. Som en rubrik uttryckte det, "Européerna bemöter terror med ballonger och teddybjörnar". Och svenska tyckare kallar de som ville reagera starkare för krigshetsare. Att den svenska vänstern består av en ansamling pacifistiska sillmjölkar är inget nytt. För som någon formulerade sig - om sossarna ansvarar för kriget mot Hitler så skulle de årliga segerparaderna äga rum i Berlin.

Oviljan att se ondskan ens när den stirrar dig i ansiktet, liksom oförmågan att göra det som krävs för att bekämpa den, är dock ett brett fenomen. Det omfattar stora delar Europa och även vissa andra delar av världen. Man kan diskutera orsaker till detta. Helt uppenbart är dock en förklaring en oförmåga att förstå hur fanatiker tänker och upplever verkligheten.

Att islamism handlar om religion är uppenbart (förutom för moderna politiker och vissa akademiker). För folk i västvärlden skapar dock denna insikt en annan form av blindhet som leder tankarna fel. Många ser biblar, koraner och rigvedor mer som filosofiska än gudomliga texter. De må innehålla mycket man anser vara sant, rätt och riktigt, men de allra flesta godtar även att då folk varit inblandade i dess skrivande och kopierande över seklerna så innehåller de även fel och brister.

De flesta västerlänningar har härför en sund distans till heliga skrifter som gör att man inte försöker leva helt bokstavstroga liv. För folk i resten av världen, som inte genomgått Upplysningen, är dock en helig skrift en helig

OFÖRMÅGA
"Oviljan att se ondskan ens när den stirrar dig i ansiktet, liksom oförmågan att göra det som krävs för att bekämpa den, är dock ett brett fenomen."

Anders W Edwardsson

Men, Europa runt blev det mest repris på reaktionerna efter andra dåd. Som en rubrik uttryckte det, "Européerna bemöter terror med ballonger och teddybjörnar", skriver Anders W Edwardsson.

FOTO: CLAUDE PARIS/AP

skrift och ingen sagobok. Detta är speciellt uppenbart i den islamiska världen. Att många muslimer alltså tror blint på Koranens påbud och anser att även de mest krigiska måste följas inte bara minutiöst utan med glödande entusiasm förvånar därför inte.

Att européer inte fattar detta, medan de mer traditionellt religiösa amerikanerna befinner sig i frontlinjen mot terrorismen, är härtill logiskt. För även om inte ens jänkarna lyder Bibelns alla påbud om dödstraff för svärande, etc, så har de i alla fall en magkänsla för vad som driver djupt troende. Att förstå vad som driver islamister är ergo en god start. Men, det är samtidigt bara halva problematiken. Man måste även begripa de svår- och omöjligheter detta leder till i bekämpandet av fanatism.

Att motarbeta islamism med lagar, bidrag och armband är fruktlöst. För att få en islamist att ändra åsikt om det rättmätiga i terrorhandlingar är lika svårt som att få en AIK:are att inse att Djurgården är bäst. Typ. Att fångsla eller ta dem av daga är därför de enda alternativen, även om de råkar bo i Mjölby.

Och, även om upplysning och modernisering i långa loppet är enda boten, så gör påtvingade försök till dylik utveckling fanatiker än mer övertygade om att de måste slåss för sin sak. De tror nämligen att vi oögdaktiga försöker förleda massorna! Den tills nu dominerade linjen, driven av både européer och amerikaner,

att göra diktaturer till demokratier är härför livsfarlig. Riktig demokrati fungerar ty bara när folk har traditioner som att inte ta till knytävorna när argumenten tryter och har uppnått en hälsosam blandning av respekt och ifrågasättande av auktoriteter.

Demokrati är med andra ord inget naturtillstånd, utan ett utfall som västerländska och vissa asiatiska kulturer nått fram till genom tusentals år av *trial and error*. Andra kulturer, inte minst i Mellanöstern och Afrika, har följt helt andra utvecklingsspår.

Värför kan inte utredas här, men följderna är uppenbara. För i demokratier gäller majoritetens vilja. Och i exempelvis Irak, som nu varit en påtvingad demokrati i över ett decennium, visade en mätning nyss att 95 procent av landets muslimer anser att alla svarta bör vara slavar. Så, skall vi rösta om saken?

När gammaldags muslimer får chansen väljer många alltså att rösta på islamister. Det var därför som både Irakinvasionen och den så kallade arabiska våren spårade ur. Att ha begränsade ambitioner och goda otrevliga men ändå hanterbara skurkregimer för att bekämpa islamism är härför ofta enda alternativet.

Anders W Edwardsson
Historiker och statsvetare